

ROVANIEMEN HOVIOIKEUS

Valtakatu 10-12, 96200 Rovaniemi
Puh. 029 564 1800, Fax 029 564 1850
rovaniemi.ho@oikeus.fi

27.4.2020

57/2020

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mmm.fi

Viite Lausuntopyyntöne 2.3.2020, dnro VN/4574/2020

Asia Rovaniemen hovioikeuden lausunto porojen aiheuttamien vahinkojen arvioimista ja korvausräätöiden ratkaisua koskevien säännösten uudistamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Rovaniemen hovioikeudelta lausuntoa porojen aiheuttamien vahinkojen arvioimista ja korvausräätöiden ratkaisua koskevien säännösten uudistamisesta.

Hovioikeus toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa.

Porojen aiheuttamien vahinkojen korvaamista ja alueiden aitaamista koskeva riidanratkaisutoiminta on hovioikeuden näkemyksen mukaan erittäin perusteltua uudistaa ja siirtää itsenäiselle ja riippumattomalle taholle. Aiemmin maa- ja metsätalousministeriön kommenttipyyntönsä esittämä valtakunnallinen Porovahinkolautakunta vaikuttaa myös toimivalta ratkaisulta, mutta nyt ehdotettu käräjäoikeuskäsittely asiantuntijalautakuntineen takaisi tietenkin myös puolueettomuuteen ja riippumattomuuteen liittyvät vaatimukset. Asiantuntijajärjestelmä ja käräjäoikeuskäsittely on perusteltua siihenkin nähden, että näitä riidanratkaisuja on vuositasolla erittäin vähäinen määrä. Vastaava järjestelmä on käytössä myös Ruotsissa.

Rovaniemen hovioikeus kannattaa lausuntopyyntönsä esitettyä riidanratkaisujen keskittämistä käräjäoikeuksiin. Luonnoksessa ehdotetaan perustettavaksi uusi riippumaton lautakuntamuotoinen asiantuntijaelin, joka antaisi asianosaisten pyynnöstä lausunnon porojen aiheuttamista vahingoista ja paliskunnan aitaamisvelvollisuudesta. Asiantuntijaelin voisi edistää sovintojen syntymistä ja sen lausunnot voisivat olla osa todistelua oikeudenkäynnissä. Asiantuntijalautakunnan lausunto voisi myös olla omiaan rajaamaan ja vähentämään asianosaisten esittämää todistelua käräjäoikeudessa. Ehdotuksen mukaan asiantuntijalautakunnan lausunto ei olisi käräjäoikeusprosessin pakollinen esivaihe.

Hovioikeus kannattaa asiantuntijalautakunnan perustamista, mutta ehdottaa, että lisäksi tuomioistuimella tulisi olla tarpeelliseksi katsoessaan mahdollisuus pyytää lausuntoa lautakunnalta, mikäli asianosaiset eivät olisi sitä pyytäneet tai tuomioistuin haluaisi lisälausunnon johonkin täydentävään kysymykseen.

Lausuntoasiat ehdotetaan ratkaistavaksi pääasiassa kolmen jäsenen kokoonpanoissa. Asiantuntemuksen lisäämiseksi hovioikeus ehdottaa viiden jäsenen ratkaisukokoonpanoa.

Hovioikeus ei kannata ensimmäistä riidanratkaisumekanismin toteuttamisvaihtoehtoa, jonka mukaan asiantuntijalautakuntaa ei perustettaisi, vaan vahinkojen osoittaminen asiantuntijalausuntojen avulla jäisi asianosaisten tehtäväksi prosessissa. Ministeriön nyt ehdottama keskitetty asiantuntijalausuntomenettely takaisi käräjäoikeuksille parhaan mahdollisen asiantuntija-avun näihin riidanratkaisuihin ja todennäköisesti vähentäisi muuta todistelua ja olisi siten myös kustannustehokasta.

Ensisijaisena ratkaisuna hovioikeus kannattaa nyt esitettyä käräjäoikeuskäsittelyä ja asiantuntijalautakunnan perustamista. Tällä järjestelmällä menettelystä tulee selkeä sekä tehokas ja se takaa oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin periaatteiden lisäksi parhaan mahdollisen todistelun.

Presidentti

Marianne Wagner-Prenner

Kansliapäällikkö

Hannu Gylden